

CIRCLE

Care and Income Redistributive Cycles in the Lives of Europeans

DUUR
15/12/2016 - 15/03/2020

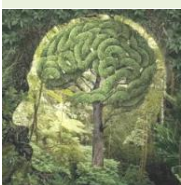
BUDGET
168.966 €

PROJECT BESCHRIJVING

CIRCLE wil nieuwe empirische gegevens verschaffen over de gevolgen van de wisselwerking tussen economische en demografische veranderingen en welvaartsstelsels op de intergenerationele verdeling van middelen, rechten en verantwoordelijkheden in Europa. CIRCLE onderzoekt hierbij twee belangrijke herverdelingsstromen: 1) de inkomensverdeling tussen generaties en 2) de informele verzekering van zorg- en inkomensrisico's binnen huishoudens. Het CIRCLE-project werd uitgevoerd door drie partners, uit Italië, Spanje en België. De door BELSPO gefinancierde bijdrage betreft volgende onderwerpen: (1) lange termijn trends in niveau en adequaatheid van minimuminkomensvoorzieningen (MIV) voor ouderen; (2) verticale en horizontale gelijkheidseffecten van belastingen op pensioenen; (3) intergenerationele solidariteit binnen multigenerationele huishoudens (MGH); en (4) het effect van loopbaanonderbrekingen en bijbehorende faciliteiten op de latere tewerkstelling. Alle vier thema's zijn empirisch geanalyseerd voor een groot aantal Europese landen.

Met het eerste onderwerp dragen we bij tot het debat over de billijkheid van MIV vanuit inter-generatieel perspectief door lange termijn evoluties in niveau en adequaatheid van niet-contributieve MIV van personen op actieve leeftijd te vergelijken met die voor ouderen. Wij maken hiervoor gebruik van de MIPI-HHoT-databank. De EU heeft in haar Europese pijler van sociale rechten de minimuminkomensbescherming aangeduid als een weg naar een sociaal Europa, met nadruk op de beleidsrelevantie van het laatste vangnet. Onze resultaten wijzen op grote verschillen tussen landen in opzet en adequaatheid van MIV voor ouderen, alsook op een verschuiving in beleidsoriëntatie: landen lijken zich te hebben toegespitst op het vergroten van het verschil tussen MIV voor niet-werkenden en ouderen enerzijds en werkenden op actieve leeftijd anderzijds, waardoor de financiële prikkels om te werken werden vergroot. Inkomensafhankelijke MIV zullen waarschijnlijk aan belang winnen naarmate de toegang tot verzekeringsregelingen wordt beperkt. In een dergelijke context doen beleidsmakers er goed aan de adequaatheid van de inkomensafhankelijke regelingen voortdurend te evalueren.

Inkomen op oudere leeftijd wordt niet alleen bepaald door het pensioenstelsel, maar ook door het belastingstelsel. Toch is er relatief weinig onderzoek dat analyseert hoe de interactie tussen beide stelsels de uitkomsten van armoede en ongelijkheid voor ouderen beïnvloedt. We hebben verticale en horizontale gelijkheid van de belastingen op pensioenen in Europa onderzocht, vertrekkend vanuit een geïntegreerd conceptueel kader. Om de belastingdruk op pensioenen en het effect daarvan op ongelijkheid en armoede voor de 28 Europese landen te meten, gebruiken wij het microsимулатiemodel EUROMOD. Uit onze resultaten blijkt dat het belastingstelsel functioneert als een sociaal beleidsinstrument voor gepensioneerden. Er is echter sprake van aanzienlijke heterogeniteit tussen landen inzake verticale (d.w.z. veranderingen in ongelijkheid en armoede voor ouderen door belastingen), en horizontale billijkheid (d.w.z. de mate waarin pensioenen en arbeidsinkomen verschillend worden behandeld). Dit onderzoek onderstreept het belang van een gezamenlijke beleidsvisie op het belasting- en het pensioenstelsel.

CIRCLE

Voor ons onderzoek naar de intergenerationele solidariteit binnen MGH's gingen we na hoe de vorming van deze huishoudens samenhangt met armoede, wat nauwelijks onderzocht is in de literatuur. De empirische analyse is uitgevoerd op basis van de EU-SILC data. Uit de analyse blijkt dat de financiële solidariteit binnen MGH's overwegend 'pro-kind' is. De determinanten hiervan hebben we onderzocht met logistische regressies. Daarnaast voerden we een simulatie-analyse uit om het effect te testen van een wijziging van de standaardassumptie dat de middelen gelijk worden verdeeld binnen het gezin. We berekenden hiervoor verschillende pre-post scenario's, waarin we de mate dat het inkomen van ouderen gedeeld wordt binnen het gezin veranderden. Uit de resultaten blijkt dat de pensioenen ook helpen om kinderarmoede te verlichten in deze landen waar MGH's het meest voorkomen. De vorming van MGH's is een "coping-strategie" op korte termijn, die vaak rechtstreeks verband houdt met ontoereikende vangnetten voor sociale bescherming. Beleidsmakers dienen bij pensioenhervormingen rekening te houden met dergelijke effecten en de vangnetten voor sociale bescherming te versterken om kinderarmoede te verlichten.

Heeft de beschikbaarheid van institutionele regelingen voor een betere balans tussen werk en privéleven voor mannen en vrouwen op jongere leeftijd, een positief effect op de arbeidsparticipatie na de leeftijd van 50 jaar? Voor dit laatste vraagstuk werd een analyse uitgevoerd op basis van SHARELIFE-gegevens, en longitudinale micro-econometrische technieken toegepast. In de onderzochte landen zijn het niet de korte, maar de langere werkonderbrekingen (van één jaar of meer), of het niet volledig hervatten van het werk, die de grootste impact hebben op het economisch welzijn van moeders op lange termijn. De resultaten ondersteunen de hypothese dat het negatieve effect van onderbrekingen kleiner zal zijn in landen waar de welvaartsstaat de burgers effectief decommodificeert. De resultaten suggereren dat landen met een gemengde of geringe ondersteuning er (deels) niet in slagen de inkomensachteruitgang van moeders op lange termijn te beperken.

CONTACT INFORMATIE

Coördinator (JPI)

Elsa Fornero
University of Turin and CeRP- Collegio Carlo Alberto,
Italy
elsa.fornero@unito.it

Partners

Gerlinde Verbist (Coordinator for Belgium)
Universiteit Antwerpen
Centrum voor Sociaal Beleid Herman Deleeck
gerlinde.verbist@uantwerpen.be

Olga Cantò Sánchez
Universidad de Alcalá
Department of Economics
olga.canto@uah.es

Link

<https://circle-cerp.carloalberto.org/>

BR/165/A4/CIRCLE_JPI MYBL